

چکیده پژوهش‌های معلمان پژوهنده - برگزیدگان کشوری

معلم پژوهنده : طاهره سعیدیان	استان : تهران	دوره : ۶
عنوان پژوهش : چگونگی کیفیت بخشی به تکالیف ریاضی		
<p>این پژوهش در دبستان شهید جاوید یک واقع در آموزش و پرورش منطقه ۸ تهران در درس ریاضی پایه دوم دبستان در کلاسی که متشکل از ۲۲ دانش‌آموز بود در سال تحصیلی ۸۲-۸۱ انجام شد. از آنجا که دانش‌آموزان در انجام تکالیف ریاضی خود سستی کرده و به بهانه‌های مختلف از انجام تکالیف سر، باز می‌زدند محقق بر آن شد تا برای حل این معضل چاره‌ای پیدا کند. لذا برای گردآوری اطلاعات از شیوه‌های گوناگونی استفاده کرد از جمله ارائه پرسشنامه به اولیاء کودکان، بحث و گفتگو و نظرخواهی از مشاوران، محققان، کارشناسان، همکاران و مدیریت مدرسه و اولیا در جلسات اولیاء مربیان و همچنین مطالعه نشریات و کتب علمی در این زمینه پرداخت که پس از بررسی و تجربه و تحلیل اطلاعات به این نتیجه رسید که برای کیفیت بخشی به تکالیف ریاضی با بچه‌های سن پایین باید به روشهای طبیعی و غیررسمی با زمان کافی و مواد آموزشی متوسل شد، لذا بر آن شد تا با ابداع شیوه‌های غیرنوشتاری شامل مباحثه: پرسش و پاسخ، نمایش و بازی درس ۱ با کودکان مرور کند تا به تدریج کودکان به آن توانایی برسند که بتوانند شخصاً از درس آموزش داده شده تمرین مسأله ساخته، و آن را حل کنند. پس از ارائه این شیوه در انجام تکالیف ریاضی، ارزشیابی در حضور همکاران از برخی از مباحث کتاب ریاضی انجام گرفت. یک ارزشیابی در ماه فروردین در حضور رابطه منطقه ۸ انجام شد که نتیجه آن بسیار رضایت‌بخش بود و ارزشیابی دیگری در حضور معاونت آموزشی منطقه ۸ مدیریت و معاونت استان و کلیه همکاران انجام شد که نتیجه آن نیز بسیار موفقیت‌آمیز بود. نتایج نشان داد که پس از اجرای این شیوه دانش‌آموزان به انجام تکالیف فوق‌العاده علاقه‌مند شدند و شور و نشاط آموختن در کلاس بوجود آمد و والدین نیز از بابت انجام تکالیف فرزندانشان بسیار ابراز رضایت کردند.</p>		
معلم پژوهنده : فرزانه رفعی و پروین قربانیان	استان : همدان	دوره : ۶
عنوان پژوهش : چگونگی ارتقای سطح نمرات دیکته دانش‌آموزان کم توان ذهنی		
<p>پژوهش حاضر به منظور ارتقاء سطح نمرات دیکته یکی از دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی که در یکی از مدارس استثنایی استان همدان در پایه دوم ابتدایی تدریس می‌کرد صورت گرفته است. از خصوصیات بارز این کودکان دیر آموختن و زود فراموش کردن است و معلم کودکان استثنایی کسی است که همواره با مشکلات یادگیری دانش‌آموزان بخصوص در درس دیکته روبرو است. که علت آن هم اشکال در یادگیری حروف الفبای فارسی است به منظور حل این مشکل در دانش‌آموز مزبور پس از شناسایی علل عمده ضعف وی که عبارت بودند از: عدم شناخت حروف الفبای فارسی و بیسوادی والدین شروع به اجرای راههای گوناگون مانند: گفتن دیکته به صورت انفرادی، تصحیح مشقهای دانش‌آموز و کشیدن خط زیر کلمات غلط و نوشتن شکل صحیح آنها، گفتن دیکته در محیطی غیر از کلاس و توسط کسانی به جز معلم، استفاده از کارتهای تشویقی حروف الفبای فارسی و... شد. اما هیچکدام منجر به رفع مشکل نگردید. سرانجام پس از مشورت و نظرخواهی از سایر معلمان و همکاران و مطالعه کتابهایی در این زمینه تصمیم به اجرای طرحی نو که همانا استفاده از الفبای دستی اشاره‌ای به شکل نوشتاری حروف و کاملاً متفاوت از الفبای اشاره‌ای ناشنوایان گشت. از این روش در آموختن حروف الفبا و گفتن دیکته توسط معلم مربوطه و سرپرست آموزشی مدرسه استفاده گردید. طرح مورد نظر به دلیل ملموس بودن برای دانش‌آموز کم توان ذهنی منجر به شناخت حروف و افزایش نمرات دیکته وی بطور قابل ملاحظه‌ای گشت. همچنین نتیجه مطلوب بدست آمده از طرف معلمان و همکاران در مدرسه مورد تأیید قرار گرفت. بنابراین پیشنهاد می‌شود که معلمین محترم برای رفع چنین مشکلاتی شیوه‌هایی را انتخاب کنند که در عین شاد و ملموس بودن، بتواند شکل حروف را به دانش‌آموز نشان دهد. همینطور استفاده از فیلم‌های آموزشی مانند «شهرک الفبای فارسی» می‌تواند در این زمینه بسیار مؤثر باشد.</p>		
معلم پژوهنده : شهریار بیری	استان : مازندران	دوره : ۶
عنوان پژوهش : بررسی علت رفتار لجبانه و پرخاشگرانه یکی از دانش‌آموزان و درمان آن		
<p>من آموزگار دبستان دخترانه بیت‌الهدی در شهرستان بابل هستم و در حال حاضر در پایه اول تدریس می‌کنم. با مشاهدات مختلفی که از رفتارهای پریسا در مدرسه داشتم دریافتم که او در مدرسه دختری عادی، اهل بازی و تفریح، تمیز و منظم و باهوش بوده و مشکلاتش در ارتباط با مادر و خواهر کوچکش بنام پرستو می‌باشد و برای آزار آنها</p>		

دست به لجبازی می‌زند و از راه پرخاشگری به نیازها و خواسته‌هایش می‌رسد و با اطلاعاتی که از طریق مشاهده شخص، مصاحبه با دانش‌آموز، مصاحبه با ولی دانش‌آموز، گزارش اولیاء دانش‌آموز، مشاوره با یکی از مشاوران آموزش و پرورش و استفاده از مشاهدات مربی ستاد تربیتی و مربی بهداشت مدرسه و نیز استفاده از نظریات روانشناسان و مطالعه کتاب‌های روان‌شناسی مانند اختلالات رفتاری کودکان و روش‌های اصلاح و تربیت آنها (دکتر مریم سیف نراقی و عزت‌الله نادری)، ۱۳۷۰، ص ۱۰۱) بهداشت روانی (سعید شاملو - ۱۳۷۲ - ص ۲۱۲ - ۲۱۴) روانشناسی کودک (دکتر حسین آزاد) و کودک مدرسه (ایلینگورث، رونالد، ۱۳۷۱) توانستم علت لجابت، پرخاشگری که در پریسا مشاهده شده بود را در موارد زیر خلاصه کنم.

۱. دست‌یابی به خواسته‌ها و تمایلات با استفاده از لجبازی، از آنجا که پریسا به خصوص بعد از بدنی آمدن خواهرش پرستو مورد بی‌توجهی مادر قرار گرفته بود، به مرور یاد گرفت که برای جلب توجه و برطرف شدن نیازش باید لجبازی کند.
۲. پرخاشگری در اثر محرومیت. پریسا احساس حقارت می‌کرد، احساس اینکه مادر به او توجه نمی‌کند و محرومیت‌ها در او به صورت رفتارهای پرخاشگرانه جلوه‌گر می‌شد.

۳. مشکل دوست‌یابی، چون پریسا از طرف مادر محبت کافی ندیده و تصویر محکمی از دوست داشتن در ذهن او ایجاد نشده دوست‌یابی با دیگران ناپایدار و سطحی بود.

۴. حسادت نسبت به خواهر کوچکتر. از آنجائیکه این خواهر کوچکتر بود، که مانع رسیدن محبت‌های مادر به پریسا شده و بی‌زاری از خواهر و پرخاشگری نسبت به او و بی‌علاقگی و بی‌توجهی به خواهر تاجائی که در نقاشی او اثری از خواهرش نیست و فقط خودش و پدر و مادر را می‌بیند و در نقاشی خودش را به پدر نزدیکتر می‌بیند تا به مادر.

۵. عذرتراشی، پریسا علت واقعی رفتار ناشایست خود را پنهان می‌کرد و بیان نمی‌کرد که چرا با مادر و خواهرش چنین رفتاری دارد. در حقیقت او از یکی از مکانیزم‌های دفاعی استفاده می‌کرد و علت رفتارهای خود را توجیه می‌کرد.

۶. تشنه محبت مادری، از آنجایی که چشمان پریسا در حساسترین دوران رشدش مشاهده‌گر بی‌مهری و کم‌محبتی مادر نسبت به خودش بوده این کمبود را دقیقاً احساس کرده و در مدرسه بهانه می‌گیرد که نمی‌تواند تنها باشد و می‌خواهد که در مدرسه از مادر جدا نشود. چیزی که با وجود بودن پرستو کمتر در خانه برایش پیش می‌آمد.

۷. ترس از مدرسه، با توجه به رفتارهای پریسا در هنگام ورود به مدرسه و جیغ و دادها و هنگام جدایی از مادر یکی از حدس‌های من ترس وی از مدرسه و تنها ماندن بود اما با توجهات و مشاهدات بعدی این حدس و گمان موردی نداشت بنابراین با استناد به اطلاعاتی که از رفتار نامطلوب پریسا جمع‌آوری کرده بودم مشکل پریسا که لجابت و پرخاشگری و از همه مهمتر ثمره این رفتارش تداوم همراهی مادر در کلاس بود شناخته شد.

از آنجا که مشکل اساسی، رفتار مادر پریسا در منزل بود در نتیجه مادر پریسا بیشتر از همه به تغییر رفتار نیاز داشت بنابراین برای مادر پریسا جلسات مشاوره و بحث و گفتگوی متعدد راجع به رفتارش در منزل با پریسا و پرستو گذاشتم و او را متوجه بدی رفتارش کردم و از او خواستم که نکاتی که منجر به اصلاح رفتار لجوجانه و پرخاشگرانه پریسا می‌شود را انجام ندهد و با مطالعه کتاب‌های راهنمایی و مشاوره کودک با روش‌های تقویت و خاموشی رفتار با نظر رفتارگرایانی مثل پاولف آشنا شدم و دیگر وقتی پریسا را با مادر می‌دیدم با او لبخند نمی‌زدم چون قبلاً نزد پریسا می‌رفتم و او را می‌بوسیدم اما تصمیم گرفتم رفتار ناخوشایند پریسا را با لبخند و خوشرفتاری پاسخ ندهم در عوض رفتار خوشایند او را تشویق کردم. بطور کلی تغییراتی را در رفتار پریسا مشاهده کردم که به بهبود رفتار او دلگرم و امیدوار شدم.

دوره : ۶

استان : فارس

معلم پژوهنده : فروزنده فروغی

عنوان پژوهش : راه‌های رفع مشکلات دانش‌آموزان در درس املا با استفاده از بازی

من طی سال‌های تدریس در مقطع ابتدایی همواره با مشکلات آموزشی متعددی از جمله اختلال در نوشتن املا مواجه بودم و به تجربه دریافته‌ام که استفاده از روش‌های سنتی مانند نصیحت کردن دانش‌آموز، تحقیر و سرزنش او، افزایش تکالیف خانه و مدرسه که به نوعی به درس املاء مربوط می‌شود و تکرار مکررات صحیح کلمات و... علاوه بر صرف وقت و انرژی فراوان غالباً حاصل‌چندانی به دنبال نداشته است. پیاده کردن روش‌های جدید در ابتدا کمی دشوار است اما پس از مدت کوتاهی بسیار سریعتر از روش‌های قدیمی توفیق می‌یابد. البته برخوردهای گرم، صمیمی، نشاط‌آور و توأم با بازی یادگیری را برای آنها آسان می‌کند.

با شروع سال تحصیلی ۸۱-۸۲ در شهرستان داراب، روستای نصروان، دبستان شکوفه به عنوان آموزگار کلاس پنجم کار خود را آغاز کردم. پس از چند جلسه متوجه شدم که یکی از دانش‌آموزانم بنام طاهره از نظر نوشتن کلمات مشکل دارد بعد از آن با مطالعه منابع مختلف سعی کردم تا آموخته‌های دانشگاهی را به کلاس درس بیاورم و به طراحی آموزشی بپردازم تا مشکل او به تدریج رفع گردد. ابتدا با ارتباط نزدیک که با او برقرار کردم شوق و اشتیاق او برای یادگیری دو چندان شد برای شروع کارم از روی دفتر املائی دانش‌آموز اشتباهات متعدد او را یادداشت نمودم این کار بعد از ۵، املا صورت می‌گرفت تمام اشتباهاتی او را در جدولی می‌نوشتیم و علت یا علل آن اشتباه را ثبت می‌کردم پس از تکمیل جدول به تجزیه و تحلیل و طبقه‌بندی اطلاعات می‌پرداختم و برنامه اصلی را طراحی می‌کردم.

فراواني و درصد آمار و اطلاعات به تفكيك نوع عامل

ردیف	علت و نوع اشتباه	فراواني	درصد
۱	نارسانويسي	۵	۸
۲	تميز دیداري - عدم دقت	۶	۱۰
۳	حافظه توالي دیداري	۶	۱۰
۴	حافظه دیداري	۴	۷
۵	حساسيت شنیداري	۱۲	۱۹
۶	کم دقتي	۹	۱۴
۷	حافظه شنیداري	۱	۲
۸	مشكلات آموزشی	۱۹	۳۰
	جمع کل	۶۲	۱۰۰

با دقت در آمارهاي بدست آمده از جدولها و نمودارهايي که هر سه ماه یکبار تهیه می‌نمودم متوجه شدم که در بعضي موارد اشکالات املايي دانش‌آموز مورد نظر از درصد بالايي برخوردار است مثلاً با توجه به جدول فوق مشخص شد که این دانش‌آموز از نظر حساسيت شنیداري و مشکلات آموزشی احتیاج به تمرین بیشتری دارد بنابراین با همکاری و همفکري دیگر آموزگاران به کارهاي ابتکاري ویژه‌اي که در این گزارش اشاره شد پرداخته و سعي در اجرائي درست آنها در اوقات مختلف به صورت گروهی نمودم. کاهش تکرار اشتباهات و پايین آمدن درصدهاي مورد نظر باعث شادمانی و دلگرمی من شد و تعداد اشتباهات او از ۱۵ کلمه در ماه مهر به ۲ کلمه در اردیبهشت‌ماه رسید اما هنوز از نظر آموزشی و در مورد نارسانويسي احتیاج به کمک بسیار دارد که برای رفع این نقص‌ها و برای موفقیت بیشتر تصمیم به مطالعه عمیقتر در این زمینه دارم تا آموزش‌هاي بعدي پربارتر شود.

دوره : ۶

استان : آذربایجان شرقي

معلم پژوهنده : فرحناز میناقي بنايي

عنوان پژوهش : چگونگي ترغيب دانش آموزان زرنگ به کار عملي حرفه و فن

تقریباً ۱۲ سال است که در کلاس‌هاي دوره راهنمائي درس حرفه‌وفن تدریس می‌کنم و به تجربه دریافتیم که بعضي از دانش‌آموزان به خصوص دانش‌آموزان زرنگ به این درس به‌خصوص قسمت عملي آن رغبت زیادی نشان نمی‌دهند در کلاس‌هاي خودم برای رفع این مشکل بر آن شدم تا این وضعیت را عوض کنم زیرا که دانش‌آموزان در فرآیند رشد و شکوفائي خود نیاز به کسب مهارت‌هاي حسي - حرکتی دارند و آموزش و پرورش در پاسخ به این نیاز فراگیران فعالیت‌هايی را در برنامه‌هاي آموزشی پیش‌بینی کرده است از جمله این آموزش‌ها، آموزش حرفه‌وفن می‌باشد. نسرین در بین دانش‌آموزان کلاس سوم A در ردیف اول کلاس می‌نشست او از بهترین دانش‌آموزان و باهوش‌ترین آنها بود. هر وقت او را به درس صدا می‌کردم و یا امتحان می‌گرفتم همیشه عالی‌ترین نمره را می‌گرفت. اما به کار عملي علاقه زیادی نداشت طوري که يك کار عملي را به صورت کامل تمام نمی‌کرد در حالی که هوش و استعداد بالائي داشت و توانائي انجام کارهاي عملي را برداشت. چرا نسرین و دانش‌آموزان نظیر او به کار عملي و حتي به درس حرفه‌وفن بی‌علاقه هستند. پس از مطالعه و تدوین پرسشنامه برای دانش‌آموزان در مورد این درس و بحث‌هاي انجام گرفته از دانش‌آموزان و همکاران متوجه شدم که عوامل زیر در بی‌علاقگی دانش‌آموزان زرنگ تأثیر دارد.

۱. از آنجائیکه ضریب دروس مانند ریاضي - علوم و ادبیات در مدارس نمونه، تیزهوشان و... از همه دروس بیشتر است در حالی که در مورد درس حرفه‌وفن اینطور نیست.
۲. اکثر دانش‌آموزان مطرح می‌کنند که درس حرفه‌وفن یکی از دروس وقت‌گیر است و در صورت انجام دادن کارهاي عملي وقت درس‌هاي دیگر آنان را نیز می‌گیرد.
۳. بعضي از معلمان، براساس نمرات نظري و زرنگي و تنبلي آنها نمره عملي می‌دهند.
۴. نبود کارگاه و امکانات لازم برای انجام کار عملي یکی دیگر از این عوامل بود که معلمان حرفه‌وفن در نظريات خود بیان کرده بودند.
۵. نداشتن معیار مشخص در ارزشیابي از کار عملي حرفه‌وفن.
۶. ناشناخته ماندن اهداف درس حرفه‌وفن.
۷. نمره عملي که حداکثر آن ۱۲ می‌باشد.

با توجه به موارد فوق در رابطه با جذاب کردن این درس اقدامات زیر را انجام دادم و به تدریج تغییراتي در رفتار بعضي از دانش‌آموزان زرنگ مشاهده کردم.

۱. در انجام هر کار عملي سعي کردم اجباري در کار نباشد و به صورت اختیاري آن کار عملي را که دوست دارند انجام دهند.

۲. با کمک دانش‌آموزان و اولیاء آنها و مدیر مدرسه وسایل کارگاهی را تا آن حدی که برای ما مقدور بود کامل‌تر کردم
 به‌خصوص در مورد وسایل آشپزی که اکثر دانش‌آموزان دختر به این کار عملی علاقه بیشتری دارند.
 ۳. برای اینکه دانش‌آموزان دوست دارند مورد توجه و تشویق واقع شوند با انجام هر کار عملی از آنان تشکر می‌کردم
 برای تشویق بیشتر آنان نمایشگاهی از کارهای عملی آنان در مدرسه ایجاد کردم.
 ۴. برای بوجود آوردن رغبت زیاد دانش‌آموزان به کار عملی بیشتر کارهای عملی به صورت گروهی انجام می‌گرفت.
 ۵. کار عملی آنان به دقت مورد ارزشیابی قرار می‌گرفت و برای آن نمره‌ای در نظر گرفته می‌شد.
 ۵. سعی کردم محیط کلاس کار عملی را برای دانش‌آموزان خوش آیند سازم و اهداف درس حرفه‌وفن بخصوص کتاب
 جدیدالتألیف را با روش‌های مناسب برای آنان پیاده کنم.

دوره : ۶

استان : کرمان

معلم پژوهنده : فاطمه اکبرزاده

عنوان پژوهش : چگونه می‌توانم با توجه به علاقه دانش‌آموزان به حل مشکلات آموزشی املا پرداخت

در درون هر شاگرد تبدیلی تقریباً همیشه يك شاگرد زيرك و با استعداد خفته است که در انتظار بيداري است. پس به او
 کمک کنیم تا بيدار شود و کمک کنیم تا استعدادهای نهفته‌اش پیدا و شکوفا شود.
 این پژوهش در دبستان پسرانه ثاراله باغین ناحیه ۲ کرمان بر روی درس املا تعدادی از دانش‌آموزان پایه پنجم ابتدایی
 که در نوشتن درس املاء مشکلات زیادی داشتند صورت گرفت.
 برای بالا بردن عملکرد دانش‌آموزان در درس املاء با مشاهده رفتار دانش‌آموزان و با توجه به علایق آنها شیوه‌های
 متنوعی برای بهبود وضعیت درس املاء آنها به‌کار گرفته شد.
 ۱. ساختن حروف الفبا با حبوبات و پولک.
 ۲. استفاده از کتاب حروف الفبا برای دانش‌آموزانی که در مصوت‌ها مشکل داشتند مثلاً بین واو، او، و یا در نوشتن
 حروفی مثل (ع، غ، ث، ط، ظ، ص، ض).
 ۳. تصحیح کردن املاي دانش‌آموزان توسط يکديگر.
 ۴. آوردن دانش‌آموزان به پای تخته برای نوشتن املاء اگر دانش‌آموز اشتباه می‌نوشت دانش‌آموزی دیگر برای اصلاح دیکته
 او به پای تخته می‌آمد و امتیاز می‌گرفت. این کار باعث ایجاد رقابت بین دانش‌آموزان می‌گردد.
 ۵. تأکید بر روخوانی با صدای بلند اگر دانش‌آموز اشتباه می‌خواند دانش‌آموز دیگر اشتباه او را می‌گرفت.
 ۶. اگر دانش‌آموزی پیشرفتی نشان نمی‌داد در ۲۰ دقیقه اول زنگ هنر یا ورزش می‌بایست به تمرین می‌پرداخت و از آنجا
 که این دانش‌آموزان به ورزش علاقمند بودند و جزء اصلی تیم فوتبال بودند مجبور بودند که درست بنویسند و نیز
 همکلاسهایشان او را به زیر سؤال می‌بردند تا درست بنویسند، تا بتواند زودتر در بازی شرکت کند.
 تشویق‌ها:
 در صورت پیشرفت در درس املاء جوایز با توجه به علایقشان به آنها داده می‌شد مانند: فوتبال، جایزه گرفتن، نقاشی
 کردن، گردش و تفریح، گرفتن تقدیرنامه.
 بکارگیری روشهای فوق منجر به بهبود قابل ملاحظه‌ای در درس املاء نوشتن و خواندن، دانش‌آموزان گردید.

دوره : ۶

استان : اصفهان

معلم پژوهنده : ناهید فرقانی

عنوان پژوهش : تجربه موفقیت در ارائه تفکر استقرایی در آموزش

این پژوهش در دبستان شاهد دخترانه ناحیه ۱۴ اصفهان بر روی درس علوم پایه سوم دبستان، در يك کلاس با ۱۸
 دانش‌آموز که در گروه‌های ۳ نفری طبقه‌بندی شده بودند انجام گرفت. از آنجا که محقق در سال گذشته نیز معلمشان
 بوده، لذا با ویژگی‌های شناختی، عاطفی و تفاوت‌های فردی کودکان به خوبی آشنایی داشته و این امر موجب شد تا بتواند
 به راحتی شیوه‌های مشارکتی و نوین آموزشی را به اجرا درآورد.
 پژوهشگر در ضمن تدریس بخش طبقه‌بندی مهره‌داران، متوجه شد که با به‌کارگیری شیوه‌های سنتی، در تفهیم
 مطالب به کودکان دچار مشکل می‌شود. وی دریافت که به این شیوه اغلب کودکان قادر به پاسخگویی به سوالات متن
 نبوده و به طورکلی نتایج رضایت‌بخشی حاصل نمی‌شود. لذا تصمیم گرفت تا از شیوه‌های نوین تدریس استفاده کند و پس
 از بررسی‌ها و مطالعات بر روی موضوع کتاب و شیوه‌های مختلف، تلفیقی از دو شیوه تفکر استقرایی و دریافت مفهوم را
 برای تدریس این مبحث برگزید و به عنوان بهترین راه حل سه شاخص:
 الف) فعالیت‌های گروه اجتماعی (ب) محتوایی (ج) عمل (اجرایی) را انتخاب کرد. محقق ابتدا سناریو تدریس را در سه گام
 (۱) مثال و نشانه توسط معلم (۲) مثال توسط معلم، نمود و نشانه توسط فراگیران، (۳) مثال و نشانه توسط فراگیران (ارائه
 داد و سپس به ارائه درس در سه مرحله که هر مرحله شامل ۳ گام بود پرداخت؛ این مراحل عبارت بودند از:
 مرحله اول - تکوین مفهوم

گام اول: فهرست‌بندی
گام دوم: گروه‌بندی
گام سوم: عنوان‌دهی
مرحله دوم - تفسیر مطالب
گام اول: تعیین جنبه‌های شاخص
گام دوم: کشف روابط
گام سوم: استنباط کردن
مرحله سوم: کاربرد اصول
گام اول: پیشگویی نتایج
گام دوم: نتایج پیشگویی
گام سوم: تصدیق پیشگویی

پس از انجام مراحل به دو گروه تکالیفی ارائه شد.

پس از اجرای این شیوه محقق مشاهده کرد که دانش‌آموزان مشکلاتشان در این مبحث تا حد زیادی تقلیل یافته، از جمله آنکه دانش‌آموزان می‌توانستند به راحتی عکس جانوران را در گروه مربوط به خودش بچسبانند، با استفاده از جدول شباهتها و تفاوت‌ها تعریف‌های جامعی از هر گروه مهره‌دار ارائه دهند، علاوه بر آن همکاری و همیاری گروهی آنها به نحو چشمگیری پیشرفت کرده بود.

دوره : ۶

استان : لرستان

معلم پژوهنده : مریم باری

عنوان پژوهش : روشی برای تدریس درس جغرافیا

این پژوهش در دبستان هاجر واقع در روستای ناصرالدین شهرستان درود در سال ۸۲-۸۱ بر روی ۲۸ نفر از دانش‌آموزان، در درس جغرافیا انجام شد عمده مسایل و مشکلاتی که دانش‌آموزان در درس جغرافی روبرو بودند عبارتند بودند از:

۱. عدم توانایی در مشخص کردن جایگاه رودها، کوهها، محصولات هر ناحیه خصوصیات هر ناحیه .
 ۲. عدم توانایی در انتخاب گزینه درست در سئوالات تستی.
 ۳. اضطراب از امتحان.
 ۴. پائین بودن سطح نمرات این درس و داشتن بیشترین آمار تجدیدی بعد از درس ریاضی.
 ۵. تلقی کردن درس جغرافیا به عنوان درسی مشکل.
- با توجه به مشکلات تصمیم گرفتم در تدریس از نقشه، کارتهای مجسم، مشارکتی کردن تدریس بین آموزگار و دانش‌آموز و عینی کردن تدریس، استفاده کنم. وسایل کمک آموزشی عبارت بودند از:

۱. تهیه نقشه ایران با موکت در ابعاد کوچک و بزرگ
 ۲. برش موکت‌های آبی به شکل آبهای اطراف ایران.
 ۳. تهیه کردن استانها و مراکز استانها به صورت قطعات پازل.
 ۴. تهیه کردن کارتهایی مربوط به رودها، دریاچه و همسایه و...
- سپس دانش‌آموزان را به ۸ گروه ۲ نفری تقسیم کردم اعضای گروه شامل:
۱. سر گروه: که رابط دانش‌آموز با آموزگار بود.
 ۲. سخنران گروه: قرائت و یادداشت گزارشات و نتایج فعالیتها را عهده‌دار بود.
 ۳. منشی گروه: فعالیت‌های گروهی را هر جلسه به صورت خلاصه می‌نوشت.
- در جلسه ارزشیابی به شکل زیر اقدام می‌شد.
- سرگروهها وسایل کمک آموزشی هر گروه را آماده می‌کردند و معلم ابتدا از سرگروهها سؤال می‌کرد مثلاً همسایه غربی و شرقی ایران را نام ببرید و سپس در جایگاه بچسبانید. (نقشه‌ای که از قبل با موکت ساخته شده بود).
- سئوال بعدی از سخنران و منشی گروه به شکل بالا مطرح می‌شد. سپس نمرات اعضای هر گروه جمع بسته می‌شد و گروه برتر جلسه مشخص می‌شد.

با بکارگیری روشهای فوق نتایج ذیل حاصل گردید:

در آزمون نوبت اول دانش‌آموزان بیشترین نمره را از قسمتهایی کسب نمودند که به صورت عینی کار کرده بودند و به صورت مجسم آنها را دیده بودند. بنابراین در نوبت اول در درس جغرافیا ۶۰٪ سئوالات را توانستند پاسخ دهند، هیچ‌یک تجدید نشدند، اما نمرات ۱۹ و ۲۰ هم مشاهده نشد.

با ادامه این روند در نوبت دوم همه دانش‌آموزان به ۷۵٪ سئوالات پاسخ داده و نمرات نسبت به نوبت اول بین ۱ تا ۶ نمره افزایش یافت و ۲ نفر نمره ۲۰ کسب کردند.

این شیوه در اواخر بهمن‌ماه در سایر کلاسهای چهارم اجرا گردید و نتایج قابل ملاحظه‌ای را دربرداشت.

عنوان پژوهش : تدریس در کلاس همراه با عروسکی به نام قلی

معلمی دلسوز و خلاق که در پایه دوم ابتدایی یکی از مدارس استان خراسان (مشهد) تدریس می‌کرد متوجه شد که یکی از دانش‌آموزان کلاس‌اش (سحر) دارای اختلالات رفتاری و درسی اعم از: بی‌علاقگی به مدرسه، ترس از مدرسه، عدم همکاری با معلم، عدم انجام تکالیف بطور منظم، گوشه‌گیری و انزواطلبی، ضعف درسی و... می‌باشد. وی از روشی بسیار ساده و در عین حال جذاب و دوست داشتنی و بکر یعنی استفاده از عروسکی به نام قلی سعی در برطرف نمودن مشکلات دانش‌آموز مزبور داشته. در ابتدا پژوهشگر از طریق مشاهده مستقیم، مصاحبه و نظرخواهی با کسانی که با سحر در ارتباط بودند و سؤال از خود دانش‌آموز، اطلاعات کافی بدست آورده و سپس به شناسایی علت که همانا کمبود محبت در خانواده، نداشتن اعتماد به نفس، کندي در عمل، ضعف درسی که منجر به عدم محبوبیت در بین همکلاسی‌ها و معلم سال قبل گشته و نداشتن کمک در خانه است جهت رفع مشکلات درسی پرداخته. کار با کودک را به اینصورت آغاز نموده است که در ابتدا از طریق محبت و تشویق وی او را به مدرسه و درس علاقمند نموده و حس اعتماد را در او بوجود آورده است و در عین حال از اولیاء‌اش هم خواسته تا به او توجه و رسیدگی بیشتری نمایند. سپس عروسکی به نام قلی را به عنوان نماینده خود و ناظر به همراه دفتر ارتباطی بین خانه و مدرسه برای چند روزی به خانه دانش‌آموز فرستاده تا نظاره‌گر رفتار و انجام تکالیف و درس خواندنش باشد و حتی گاهی اوقات مانند یک معلم به عروسک درس بدهد که این امر موجب تکرار و یادآوری درس‌ها برای دانش‌آموز می‌شد. در این فاصله معلم از طریق تماس تلفنی پنهانی با خانواده سحر و خواندن گزارشی که اولیاء برای وی می‌نوشتند از وضعیت و تغییرات دانش‌آموز با خبر می‌شد و حتی زمانی را هم که به او در سر کلاس آموزش می‌داد بازهم از قلی بعنوان نظاره‌گر استفاده می‌نمود. علاوه بر روش نامبرده از روشهای دیگر مانند: آموزش برخی مطالب سال قبل بصورت انفرادی، تأیید نکات مثبت دانش‌آموز و تشویق او نزد سایر همکاران و همکلاسی‌ها، دادن مسئولیت، دادن فرصت کافی برای نوشتن و پاسخ دادن، استفاده بیشتر از وسایل کمک آموزشی جهت آموزش، تشویق به خواندن کتاب داستان و بیان آن در کلاس، ارائه راهکارهای تربیتی به خانواده، تشویق سایر دانش‌آموزان در ابراز محبت به سحر و پذیرش او و... استفاده نموده است.

بدلیل علاقه دانش‌آموز به عروسک و دانستن این مطلب که معلمش نه تنها در کلاس بلکه در خانه هم از کارها و وضعیت او مطلع می‌شود باعث گشت تا بتدریج مشکلات رفتاری و آموزشی او بطور قابل ملاحظه‌ای کاهش یابد. طی نظرخواهی که از سایر همکاران در مدرسه، اولیاء دانش‌آموز و دانش‌آموزان کلاس بعمل آمده همگی حاکی از این مطلب است که روش به کاربرده شده در رفع مشکلات دانش‌آموز مورد مطالعه بسیار مؤثر بوده و باعث کاهش و یا حذف مشکلات رفتاری و درسی وی گشته است.

عنوان پژوهش : کاربرد الگوی نوین تدریس در کلاس

این پژوهش در یکی از دبستانهای شهرکهای عرب‌نشین اطراف ماهشهر، ۰۱ در سال تحصیلی ۸۲-۸۱ انجام گردید. در این تحقیق پژوهشگر به عنوان مدیر مدرسه وارد عمل شد.

در اوایل مهرماه بعد از اینکه به اوضاع مدرسه سر و سامان دادم جلسه‌ای با حضور همکاران تشکیل داده و آنان را در جریان چکیده‌ای از نظراتم درباره کلاس‌داری و اجرای روشهای نوین تدریس قرار دادم و در ابتدا آنها قبول کردند، اما به محض اینکه از آنها خواستم با همکاری هم در مدرسه کوچکمان طرحی راه بیندازیم احمهای بعضی‌ها درهم شد و این امر را به صورت انتخابی گذاشتم. در جلسه شورای معلمان، ۵ روش الگوی تدریس را انتخاب کردیم و قرار شد هر يك از معلمان يك روش را انتخاب کند در مورد آن به تحقیق بپردازد و آن را اجرا کند، پنج روش عبارت بودند از:

۱. الگوی یاران در یادگیری (تفحص گروهی).
۲. الگوی تفکر استقرایی:

- A. تکوین مفهوم
- B. تفسیر مطالب
- C. کاربرد اصول

۲. الگوی دریافت مفهوم

- A) عرضه مطالب و شناسایی مفهوم.
- B) آزمون دستیابی پرمفهوم.
- C) تحلیل راهبردهای تفکر.
۴. الگوی عادت‌ورزی به کاوشگری.

- A) فراهم کردن زمینه تفحص برای دانش‌آموزان
- B) دانش‌آموزان مسأله را معین می‌کنند

C) دانش‌آموزان مسأله را در تفحص مشخص می‌سازند.

D) دانش‌آموزان راه‌های توضیح مشکل را حدس می‌زنند.

۵. الگوی بدیعه‌پردازي (سینکتیک)

A) خلق چیزهای جدید

B) غریب را آشنا ساختن

با به‌کارگیری روش‌های فوق نتایج زیر حاصل شد.

۱. در روش‌های مبتنی بر همیاری دانش‌آموزان به اندازه درک و هوش خود در گروه شرکت می‌کردند و دانش‌آموزان کند ذهن از بقیه عقب نمی‌ماندند. دانش‌آموزان حرف‌های معلم را به زبان خودشان بازگو می‌کردند که در یادگیری آنان بسیار موثر بود.

۲. دانش‌آموزان منزوی به فعالیت کشیده شدند.

۳. به سبب حرف‌زدها و اظهارنظر کردنها، گویش عربی بچه‌ها به فارسی تبدیل شده بود.

۴. معلمها کمتر از انجام ندادن تکالیف و غیبت مکرر دانش‌آموزان شکایت داشتند (۵% غیبتها) کاهش یافته بود.

۵. نمرات دانش‌آموزان به نسبت اول سال افزایش چشمگیری پیدا کرده بود.

دوره : V

استان : تهران

معلم پژوهنده : صدیقه رستما

عنوان پژوهش : چگونه می توان باروش آموزش تلفیقی در پایه اول ابتدایی از زمان استفاده بهینه نمود

مدتی از سال تحصیلی ۸۲-۸۳ می گذشت . معلمین ابتدایی هنوز تحت تاثیر شوک تغییر کتاب فارسی قرار داشته . روش و استاندارد خاصی جهت زمانبندی و اقدام دقیق نداشتند . من نیز در دبستانی دخترانه واقع در خیابان خاوران ، در جنوب شرقی تهران ، ۱۸ سال سابقه آموزشی و ۱۲ سال تجربه در پایه اول و تمام مطالعات آزاد و کلاسیک خود را در رفع مشکل کمبود وقت برای آموزش به کار گرفتم ، تا هیچ زمان مرده ای در کلاس نداشته باشم و در زمان معین ، بدون ایجاد اضطراب و خستگی برای خود و دانش آموزانم به تمامی اهداف مشخص شده در محتوای برنامه درسی دست پیدا کنم . از همکاران هم پایه در مدرسه خود ، داخل سرویس ، سایر مدارس ، اساتید صاحب نظر در دانشکده ، کتابها ، مجلات ، و سایت های علمی پژوهشی یاری جستیم و با تحلیل اطلاعات جمع آوری شده ، بکارگیری یکی از مطرح ترین رویکردهای آموزشی دنیا ، رویکرد تلفیقی (یکپارچه) در آموزش را چاره مشکل دانستم

در رویکرد تلفیقی ، مرزبندی های صریح حوزه های دانش کنار گذاشته شده و فرصت های یادگیری . به شیوه ای متفاوت تنظیم می شود . پس از بررسی محتوای کتب درسی و طراحی برنامه آموزشی روزانه با توجه به نظریه سازندگی و در نظر گرفتن الگو های یادگیری فعال ، به اجرای طرح پرداخته و با گذشت ۳ ماه از شروع برنامه به استناد شواهد و مدارک موجود از اولیاء ، کادر آموزشی و کادر دفتری دبستان ، طرح با موفقیت انجام شد و مشکل کمبود زمان در آموزش دروس پایه اول مرتفع گردید .

محدودیت های پژوهش :

۱- تراکم بالای دانش آموزان در کلاس

۲- پایین بودن سطح آگاهی اولیای دانش آموزان

۳- دخالت مستقیم افراد غیر متخصص در امور آموزشی

۴- نداشتن امکانات آموزشی لازم در مدرسه

۵- نامناسب بودن فضای کلاس و میز و نیمکت ها

۶- ناآشنایی مدیران با شیوه های نوین آموزش

۷- عدم ارائه دوره های ضمن خدمت مناسب و غنی جهت دانش افزایی آموزگاران

۸- عدم اختصاص فرصتی برای مطالعه آموزگاران

۹- عدم دسترسی آسان آموزگاران به کتابخانه ها ، آزمایشگاهها و سایت های اینترنتی و به روز کردن دانسته‌ها
پیشنهادات : ۱- طی کردن دوره پیش دبستانی و آمادگی کافی در زمینه مفاهیم پایه سن خاص دانش آموزان .

۲- کارگیری معلمان مجرب و متخصص پس از طی آموزش های ضروری در پایه اول .

۳- برگزاری کارگاههای آموزشی با هدف به روز کردن دانش معلمین.

۴- آشنایی معلمین و مدیران با رویکرد های مختلف از جمله تلفیق.

۵- تجهیز مدارس با کتاب های تخصصی رشته علوم تربیتی .

۶- برگزاری جلسات پرسش و پاسخ در زمینه فرآیند یاد دهی - یادگیری با حضور اساتید فن .

۷- اختصاص ساعت خاصی در هر هفته یا ماه جهت مطالعه معلمین .

۸- امکان ارتباط هر چه بیشتر و نزدیکتر معلمین با پژوهشکده تعلیم و تربیت .

۹- آموزش نحوه فعالیت پژوهشی و استفاده از یافته های پژوهشی به معلمین .

عنوان پژوهش : چگونه بهیود تدریس تاریخ با استفاده از امکانات کمک آموزشی نرم افزارهای آموزشی

پژوهش حاضر در دبیرستان شیخ بهایی در درس تاریخ بامحوریت کلاس های دوم انسانی با تعداد ۱۵ الی ۱۸ دانش آموز ، با استفاده از امکانات و روش ها، مختلف به خصوص نرم افزارها انجام شد .

هدف تدریس تاریخ در گذشته: حفظ آن به روش سخنرانی

هدف تدریس تاریخ در این طرح : مشارکت و تجسم عینی آن با کاربرد نرم افزار های آموزشی

نقش معلم : برنامه ریز و راهنما

میزان کارآمدي : مقام دوم استانی جشنواره الگوهای تدریس

کارآمدترین بخش : به کار گیری نوار و نرم افزار آموزشی

- مسأله پژوهش :

- نبود علاقه به علوم انسانی به خصوص درس تاریخ

- مجبور به انتخاب رشته ی علوم انسانی

- خسته شدن از مباحث تئوری و سخنرانی معلم

- زمینه ها و دلایل این مشکل

۱- نا آشنایی دانش آموزان با شیوه ی مطالعه صحیح. ۲- نا آشنایی با رشته علوم انسانی. ۳- یکنواختی تدریس و تبدیل

دانش آموزان به مخاطب صرف. ۴- عدم مشارکت در تدریس و نبود امکانات جدید.

_انتخاب و اجرای راه حل موقت:

توضیح شیوه های صحیح مطالعه روش مطالعه R4

بازدید از دانشگاه تبریز و ایجاد انگیزه

گردش علمی در شهرستان بناب و بازدید مساجد و آثار تاریخی شهر

تقسیم کلاس ها به گروه های نا همگن

وظایف گروهها: در کلاس های دوم و سوم انسانی بیشتر روی در آوردن سؤال ، پرسش های فکر کنید و پاسخ دهید، در

آوردن تست و جوابهای گروهی امتحانات کلاس و کارهایی از قبیل تنظیم پوستر های دیواری همراه با عکس دوره های

تاریخی و .. بود.

میزان کار آمدي : پوستر آثار باستانی و تاریخی بناب مدل و پوسترهایی مختلف و جنب و جوش کلاس

میزان کار آمدي : پیشرفت خوب کلاسها در حدود يك ماه

موانع : بعد از یک ماه یکنواختی کار باعث ایجاد خلل و سستی نسبی در کلاسها شد.

راه حل : مطالعه و مشاوره و استفاده از تجربه ی کاربرد وسایل کمک آموزشی از قبیل نوار و مدل و ماکت در جشنواره

الگوهای تدریس در سال ۸۱ و ۸۰. انتقال رایانه اضافی به آزمایشگاه مدارس.

-اجرای فرآیند راه حل اساسی

پادآوری موانع و انتقاد : اعتراض همکاران (بومی نیست - مدرسه سینما شده - تاریخ و کامپیوتر !)

کسب رتبه دوم الگو های تدریس استان و در این مسابقه بیشتر همکاران کاربرد این روش را در تدریس تاریخ ستودند و آن

را روش نوینی در ارائه مطالب تاریخی دانستند البته همکاران دیگر بیشتر از لحاظ نبودن امکانات و نوارهای آموزشی انتقاد

می کردند و اظهار می داشتند که قابل اجرا نیست.

ولی بیشتر دلسرد شدم حتی در سال دوم تصمیم گرفتم این روش را کنار بگذارم اما با تغییراتی که در کتاب جغرافیای

دبیرستان و پیش دانشگاهی بوجود آمد این احتمال را دادم که کاربرد رایانه در کلاسهای دبیرستان اجتناب ناپذیر خواهد

شد.

اما با اختصاص رایانه امسال اشتیاق بنده جهت کاربرد این روش دو چندان شد از سوی دیگر نرم افزار هایی با نام ایرانیا ۱

و ۲، ایران باستان ۱ و ۲ ، تاریخ جهان تولید شرکت لاله و CD تاریخ ویل دورانت و نوارهای ویدئویی، مستند تاریخ و فرهنگ

و مذاهب ملل جمع آوری شده از شبکه ماهواره ای و چندین نوار مستند تاریخی که از گروه تاریخ دانشگاه شهید بهشتی

کپی کرده بودم در اختیار داشتم .

اجرای فرآیند اصلی : در يك جلسه روش قبلی را با تنوع بیشتر ادامه می دادم به این شکل که: درس را با توجه دانش

آموزان به نقشه و یا تصویر همراه با توضیح در عرض ۱۵ تا ۲۰ دقیقه تدریس می کردم . بعد تصاویر و نقشه های آن درس را

که قبلاً از مجلات و روزنامه ها و کتاب ها تهیه شده بود به دانش آموزان نشان داده و حتی خود دانش آموزان و گروه ها

تصاویر و نقشه های ترسیم می خود را می آوردند یا از کتاب ها و مجلات مختلف جمع آوری می کردند.

بعد دانش آموزان درس را روزنامه وار خوانده و ۵ دقیقه در گروه بحث یا سؤالاتی باهم داشتند مطرح می کردند . در مرحله

بعد ۱۵- ۱۰ سؤال تستی را فردی جواب می دادند و سرگروه آن را ثبت و در گروه هم پاسخ سؤالات را پیدا می کردند. در

آخر با هم بحث می کردیم یا آن هایی که تصاویر یا مقاله یا تست داشتند تحویل می دادند. در جلسه ای که قرار بود به

آزمایشگاه جهت نمایش فیلم یا دیدن نرم افزار آموزشی برویم اول پرسش می کردیم بعد اگر سؤال یا مشکلی نبود به آزمایشگاه می رفتیم به تماشای فیلم یا نرم افزار می پرداختیم و در هر قسمت که لازم بود توضیح می دادیم بعضی مواقع به گروه ها اجازه داده می شد. خودشان قسمت های مختلف نرم افزار را تماشا کنند یا مطالب را مرور نمایند. البته این بخش از راه حل با مشکلات و انتقاداتی روبرو بود مشکل اصلی در اوایل از طرف دانش آموزان ایجاد می شد. چون با کاربرد کامپیوتر در تاریخ آشنا نبودند و تصور می کردند باید فیلم سینمایی تاریخی و ... نمایش دهیم ولی بتدریج به ارزش نرم افزار پی بردند.

از طرفی همکاران ایراد می گرفتند که مدرسه سینما شده یا اظهار می داشتند معلم کامپیوتر و فیزیک از کامپیوتر استفاده نمی کند ولی معلم تاریخ به وسیله کامپیوتر درس می دهد.

ولی انصافاً مدیران بنده را در اجرای این روش ها حمایت کردند یا اگر حمایتی نمی کردند مانعی هم نبودند ، احتمالاً با صحبتی که با دانش آموزان داشتند رضایت آنان را فهمیده بودند.

در کنار اجرای این روش دانش آموزانی که فعالیت بیشتر یا ابتکاراتی داشتند به مدیر معرفی شده هم جایزه دریافت می کردند و هم مدیر در جریان امور قرار می گرفت.

-پیشنهاد

۱- تجهیزآزمایشگاه های مدارس به رایانه و ویدئو پروژکتور و نرم افزارها و نوارهای آموزشی

۲- با تشویق و کمک دانش آموزان مدل ها ، نرم افزار های و نوارهای آموزشی را فراهم نمایند.

یافته های این پژوهش که در حین عمل به اثبات رسیده است. طی سه سال بدست آمده و در سال تحصیلی ۸۲-۸۳ درمرحله عمل خود را نشان داده است، ثابت می کند که کاربرد وسایل مختلف کمک آموزشی به خصوص نرم افزارها و رایانه ، در ایجاد مشارکت، همکاری و علاقه مندی مطلوب دانش آموزان در سطح بالایی موثر بوده است.

کلمات کلیدی: تدریس- تاریخ- نرم افزار - رایانه - وسایل کمک آموزشی

دوره : V

استان : گیلان

معلم پژوهنده : پری رخ جعفرزاده

عنوان پژوهش : افزایش پیشرفت تحصیلی در يك کلاس چهارم ابتدایی در درس ریاضی مبحث ضرب

بارش بازی و مسابقه در مدرسه لشت نشاء

تکیه بر روش های سنتی یادگیری ضرب و بالطبع مشکلات عدیده دانش آموزان در یادگیری در پایه سوم مساله ای است که طرح اقدام پژوهی حاضر با آن روبرو است . این مشکل معمولاً در پایه سوم ابتدایی آغاز و تا سالهای بعد در مهارت های ریاضی دانش آموزان بطور مستمر ادامه می یابد .

استمرار مشکلات یادگیری ضرب در تمامی سال های تحصیل ، بالطبع کاهش عزت نفس دانش آموزان برای سرو کار داشتن با مسائل ریاضی از یکسو و اثر بازی به عنوان يك فرآیند آموزشی برای یادگیری موثر و در نهایت افزایش عزت نفس تحصیلی دانش آموزان . موید ضرورت اجرای طرح اقدام پژوهی حاضر است .

شواهد اولیه مشکلات دانش آموزان شرکت کننده در این طرح موید این نکته بوده است در آغاز اجرای عملیات اقدام پژوهی تنها ۴۰٪ از دانش آموزان توانایی یادگیری مناسب جدول ضرب را داشتند پس از اجرای آزمون مقدماتی ۳۳/۵۲٪ در سطح ضعیف ، ۳۳/۳۳٪ در حد متوسط و تنها ۱۳/۳۳٪ در سطح قوی ارزیابی شده بودند . برای بررسی درست فرآیند های اجرای طرح از نظرات اساتید ، کارشناسان تعلیم و تربیت ، مدیر و سایر همکاران مدرسه استفاده شده است .

روشهای استفاده از نی و چوب کبریت ، بازی با گردن آویز کاردتی ، گروه بندی دانش آموزان، عملیات ضرب که هر دانش آموز معرف عملیات خاصی بوده برای انتقال مفاهیم مورد نظر مورد استفاده قرار گرفته اند .

طرح در طی دو ماه اجرا شده و شواهد دو موید اینکه پس از اجرای طرح ۷۰٪ بچه ها بر مفاهیم ضرب مسلط شدند و ۳۰٪ بازمانده نیز دارای انگیزه قوی برای یادگیری مفاهیم ضرب بوده اند و در پایان اجرای طرح ۶۶/۳۶٪ دانش آموزان درصد ضعیف طبقه بندی شده اند .

دوره : V

استان : تهران

معلم پژوهنده : منیره زبرجدیان

عنوان پژوهش : راههای فعال سازی دانش آموزان سال اول ۲ در درس علوم زیستی و بهداشت

این پژوهش در منطقه ۸ آموزش و پرورش تهران در درس علوم زیستی و بهداشت پایه اول دبیرستان انجام شد . هر سال شاهد بی حوصلگی ، عدم فعالیت و اضطراب ، استرس و نگرانی در شاگردان بودم و این رشته مهم و عامل پیشرفت بشریت را نادیده می دیدم بر آن شدم برای حل مشکل چاره ای بیندیشم برای جمع آوری اطلاعات از راههای مختلفی از جمله ارائه پرسشنامه به دانش آموزان و نظرخواهی از همکاران ، مدیریت و مشاوران مدرسه ، محققان و کتب علمی و تربیتی استفاده کردم .

پس از بررسی و تجزیه و تحلیل اطلاعات بر آن شدم تا پس از تدریس درس جدید با راهنمایی های لازم از اینجانب دانش

آموزان مسئولیت های مختلفی را چون طراحی بازی - طراحی آزمایشی - طراحی نمایش ساختن دست سازه ، اردوی حیاط و استفاده از کتابخانه در مکان های گوناگون در قالب گروه های ۵ الی ۶ نفره انجام دهند ارزیابی هم ضمن فعالیت انجام می شد و در پایان دانش آموزان ضمن ارائه کارشان برای دیگران ، گزارش خود را به معلم تحویل می دادند. پس از ارائه ی شیوه های فعال از معاون و یک همکار هم رشته و مسئول گروه زیست شناسی اداره دعوت کردم. ایشان پس از بررسی و ارزشیابی ابراز رضایت می کردند .

نتایج نشان داد که دانش آموزان پایه اول در درس علوم زیستی و بهداشت علاقه بیشتری پیدا کردند و نشاط و فراگیری علوم در کلاس بیشتر شد .

معلم پژوهنده : مرضیه بیات | **استان : همدان** | **دوره : ۷**

عنوان پژوهش : چگونگی استفاده از روش های نوین تدریس ریاضی و تاثیر آن در بهبود و اصلاح فرآیند یادگیری

چگونگی استفاده از روش های نوین تدریس و تلفیق روش های گوناگون در تدریس اتحاد ها (اتحاد مربع دو جمله ای) با محوریت شعار ((ریاضیات را ملموس و همگانی کنیم)) همراه با بکارگیری وسایل کمک آموزشی و نظر به اینکه آموزش همراه با آزمایش ، آموختن را شیرین ، سریعتر و عمیق تر خواهد ساخت . تجربه ای است شیرین که امکان دستیابی به نتیجه رضایت بخش آن با هنرمندی و خلاقیت معلم در دروس مختلف پس از طی مراحل زیر صورت می گیرد):

۱- نگاه کنید : مرحله تشخیص شکل همراه با تعریف و توضیح وضعیت موجود و اهمیت آن همراه گردآوری اطلاعات و اهداف جمع آوری داده ها و تفسیر اطلاعات انجام می گیرد .

۲- فکر کنید : با نتایج حاصل از مرحله قبل برای رفع مشکل موجود بررسی شده و راهی موقت انتخاب شده . با برنامه ریزی آماده اجرا می شود .

۳- عمل کنید : اولین مرحله طرح اجرا شده نظارت و سپس ارزشیابی می شود تاثیر اقدام جدید و اعتبار آن مشخص و گزارش و نتیجه کار پس از تجدید نظر اسلای رسانی می شود

معلم پژوهنده : عدرا بیگم هژبری | **استان : مازندران** | **دوره : ۷**

عنوان پژوهش : چگونه توانستم از شکل گیری بدخطی دانش آموزان پایه اول ابتدایی جلوگیری کنم

اینجانب آموزگار پایه اول دبستان شهرستان بابل هستم من معتقدم هنر یکی از مهمترین عوامل انتقال فرهنگ است و « خط » عالی ترین و شفاف ترین اثر هنری است که برای آیندگان بجای می ماند از این رو برای تغییر در شیوه خوشنویسی دانش آموزانم توانستم با یافتن راهکارهایی نو به اهداف مورد نظر برسم .

در این رابطه با انتخاب موضوع « چگونه توانستم مشکل بد خطی دانش آموزان پایه اول را با توجه به تغییر خط کتاب جدید التالیف فارسی بهبود ببخشم؟» به فراخور توانایی ام اهتمام ورزیدم.

برای انجام این کار به جمع آوری اطلاعات از طریق مشاهده و مصاحبه با آموزگاران ، اولیاء و مسئولین پرداختم سپس برای شناخت بهتر مسئله و شناسایی راه حل های مؤثر تر به تشریح داده ها پرداختم .

راه حل های پیشنهادی : آموزش نحوه درست نشستن روی صندلی ، درست دست گرفتن مداد ، صحیح گذاشتن دفتر روی میز ، آموزش دقیق جایگاه حروف نسبت به خط زمینه ، آموزش های لازم کتاب و مکمل ، نقد و بررسی کتاب درسی و برنامه ریزی برای رفع اشکالات آن ، جایگزینی کپی کردن به جای تقلید در نوشتن و...

فعالیت ها در زمینه خوش خطی : نقاشی حروف با انگشتان توسط گواش ، نوشتن شکل حروف با اشیایی مانند دکمه و حیوانات ، استفاده از چسب ، کاغذ های باطله و... و چسباندن آنها به شکل حروف و کلمات ، استفاده از خمیر ، بریایی نمایشگاه آثار خط بچه ها و...

محدودیت ها : هزینه زیاد تکثیر پلی کپی ها ی مکمل کتاب . فرصت کم و...

پیشنهادات : برگزاری کلاس خوشنویسی برای معلمان ، عدم استفاده از تکالیف سنگین خانه ، آموزش اولیاء و...

معلم پژوهنده : مجتبی شریف زاده | **استان : فارس** | **دوره : ۷**

عنوان پژوهش : بهبود وضعیت فعالیتهای عملی درس حرفه و فن

وضعیت موجود در ۷ سال تدریس حرفه و فن در دوره را هنمایی موجب شد تا متوجه مسئله نامطلوب بودن انجام فعالیت های عملی درس حرفه و فن توسط دانش آموزان و عدم شکوفایی خلاقیت ایشان شوم . برای تغییر این وضع ابتدا با گردآوری اطلاعات از طریق مصاحبه ، مشاهده ، نظرات کتبی دانش آموزان و تشکیل جلسات با مدیر ، معاون و دیگر همکاران سعی کردم ریشه اصلی مشکل را بررسی نمایم . پس از بدست آوردن اطلاعات لازم شیوه جدیدی را بکار بردم و

به کمک واحد تکنولوژی اداره آموزش و پرورش، مدیر، همکاران و کمک‌های مالی دانش‌آموزان و اولیاء آنان موفق شدم. اتاق ۳*۳ متر در انتهای راهروی مدرسه را تمیز کرده ابزار و وسایل لازم را خریداری نموده و کارگاه کوچکی برای فعالیت‌های عملی دانش‌آموزان آماده‌نمایم. کلاس درس را به دو دسته (الف) و (ب) و هر دسته را به ۶ گروه تقسیم نمودم و هر هفته را به یک دسته از دانش‌آموزان برای کار عملی اختصاص دادم. پس از مدتی با جمع‌آوری اطلاعات از طریق شورای دبیران، انجمن اولیاء، مصاحبه با دانش‌آموزان و نظرات کتبی آنان و اولیا پی‌بردم راه حل جدید متمرکز واقع شده و میانگین نمرات دانش‌آموزان از ۶/۵ به ۹/۵ رسیده و همه اظهار رضایت داشتند.

معلم پژوهنده : زهرا حقیقی | **استان : اصفهان** | **دوره : ۷**

عنوان پژوهش : بررسی عوامل لکت زبان در یکی از دانش‌آموزان پایه پنجم ابتدایی

در این طرح عوامل ایجاد لکت زبان مورد بررسی قرار گرفت و تاثیر عوامل خانوادگی، دوستان، همسالان و ترس از محیط مدرسه از طریق فرم‌های مختلف، سیاهه رفتار و مصاحبه از خود دانش‌آموز، والدین او و دوستان و همسالانش اطلاعاتی جمع‌آوری شد. مهمترین علت، عدم اهمیت والدین به فرزند خود در رفع این مشکل بود آنها فکر می‌کردند آسیب مغزی فرزندانشان در نوزادی دیگر قابل درمان نیست و مراجعه به پزشک را هم قطع کرده و با غیبت طولانی خود در منزل باعث شده بودند که این دانش‌آموز از نظر روحی و جسمی و عاطفی ضربه ببیند و مشکل او افزایش یابد ضمن کمک گرفتن از جلسات مشاوره و آموزش خانواده، با والدین او خودش و دوستانش صحبت شد فعالیت‌هایی مثل جمع کردن صدایش از طریق ضبط صوت و گوش دادن به آن و مراجعه به مرتب به پزشک و مصرف به موقع دارو ها انجام شد و هم چنین با تقویت نیروی اعتماد به نفس از طریق دادن مسئولیت در خانه و مدرسه، ارتباط بیشترش با پدر و ایجاد تفریحات سالم حدود زیادی توانستم با همکاری اولیای مدرسه و خانواده او مساعدت و تلاش خودش، در کاهش مشکلش به او کمک نمایم.

معلم پژوهنده : سیروس سورکی | **استان : خراسان جنوبی** | **دوره : ۷**

عنوان پژوهش : چگونه می‌توانم اختلال بی‌اعتنایی مقابله‌ای دانش‌آموزان را حل نمایم

دانش‌آموز مورد نظر با بهره‌های بالا تر مشغول تحصیل در مرکز آموزش استعداد های درخشان. برخی از دروس برای او بی‌اهمیت است. در کلاس بی‌نظم، کم‌توجه است. در کلاس مشارکت فعال ندارد.

روش اجرا :

- ۱-مشاهده رفتار دانش‌آموز در موقعیت‌های مختلف کلاس درس و خارج از کلاس.
- ۲-مصاحبه با دانش‌آموز و والدین او.
- ۳-جمع‌آوری اطلاعات از سایر معلمان از طریق پرسشنامه.
- ۴-اجرای گروه‌سنجی در کلاس درس.

برای جمع‌آوری اطلاعات از این منابع استفاده شده است.

- ۱- خود دانش‌آموز ۲- والدین ۳- همکلاسی‌ها ۴- سایر معلمان ۵- پروژه تحصیلی تربیتی

نتایج : بر اساس گردآوری شواهد موجود بعد از اعمال روش‌های به کار گرفته شده برای کاهش رفتار نامطلوب از طریق مشاهده، اجرای گروه، سنجش مجدد، استفاده از معلمان و پرسشنامه... بدست آمد

رفتار بی‌اعتنایی مقابله‌ای دانش‌آموز به نحو قابل ملاحظه‌ای کاهش داشته است و مشارکت فعال و مؤثر در کلاس درس، گرایش به همکاری، مطرح شدن طرح‌های نو و خلاقانه، افزایش فعالیت در زمینه‌های علمی و پژوهشی جایگزین شده است.

پیشنهادات :

- ۱- کلیه معلمان و کادر مدرسه از آموزش‌های تربیتی در ارتباط با ویژگی‌های رشدی دانش‌آموزان، اختلالات رفتاری دانش‌آموزان و شیوه‌های مقابله مؤثر و کاهش رفتارهای نامطلوب بهره‌مند گردند.
- ۲- معلمان باید متقاعد شوند بهترین شیوه برای تغییر رفتارهای نامطلوب می‌بایستی توسط معلمان در موقعیت‌های کلاس با مشورت با افراد متخصص، والدین دانش‌آموزان و سایر کادر مدرسه صورت گیرد.

معلم پژوهنده : غلامرضا الهام | **استان : خوزستان** | **دوره : ۷**

عنوان پژوهش : چگونه می‌توانیم ورزش و بازی‌های دبستانی را در مدارس ابتدایی بهبود بخشیم؟

تربیت بدنی از دروسی است که اگر برنامه‌ریزی صحیح داشته و توسط معلمانی آگاه آموزش داده شود می‌تواند نقشی بسیار مؤثر در رشد و تکامل دانش‌آموزان داشته باشد.

اقدام پژوه به اهمیت و ارزش ورزش و بازی های دبستانی پرداخته ، اجرای آن را در آموزشگاه فرصتی می داند که آموزگار با گذشته پر افتخارش پیوند داده و شاگرد را به تکریم این افتخار وا می دارد و هر دو در می یابند چه نیاکان خردمندی داشته اند .

اقدام پژوه با ۲ راه حل آزمایشی توانسته این ورزش فراموش شده را تا حدی احیا نماید و توصیه نموده تا بجای تامین امکانات ورزش هایی مثل فوتبال ، والیبال و... در مدارس ابتدائی، تربیت بدنی با ایجاد امکاناتی زمینه ورزش و بازی های دبستانی را مهیا کند.

برگزاری جشنواره بازی های دبستانی توسط تربیت بدنی و مراکز تربیت معلم ابتدائی و نظارت دقیقی بر ورزش دوره ابتدائی از جمله پیشنهادات می باشند